

3. marts 2009

Forslag til organisering af den fremtidige energispareindsats

Dette notat indeholder forslag til organisering af en forbedret energispareindsats og omfatter således tre elementer:

- En samlet planlægning og styring af energispareindsatsen over en 10-årig periode
- Etablering af en energisparefond til varetagelse af de generelle opgaver i forhold til marked og adfærd
- Etablering af en markedsplads for realisering af konkrete energibesparelser

Forslagene er udarbejdet af en række organisationer, der har deltaget aktivt i arbejdet i Koordinationsudvalget om energibesparelser siden udvalget blev etableret. Følgende organisationer står bag forslaget:

- Dansk Byggeri
- Energi- og olieforum
- Energitjenesten
- Elsparefonden
- Forbrugerrådet
- Foreningen af Rådgivende Ingeniører
- Tekniq

De syv organisationer ser det som nødvendigt at intensivere den samlede energispareindsats i Danmark på baggrund af det faktum, at den hidtidige indsats ikke har leveret de forudsatte energibesparelser (se faktaboks). Skal Danmark nå sine energisparemål inden for den fastsatte tid, er det tvingende nødvendigt, at eksisterende ordninger effektiviseres og nye instrumenter introduceres. Samtidig skal koordineringen intensiveres ud fra veldefinerede mål og en klar indbyrdes arbejdsdeling.

Nedenstående forslag er en uddybning af de 7 organisationers indstilling fra Koordinationsudvalget om Energibesparelser og anbefalingerne fra evalueringen af den danske energispareindsats.

Forslag nr. 1: Program for en samlet energispareindsats i de kommende 10 år

Der etableres et uafhængigt Energispareråd — som får til opgave, at udarbejde og overvåge gennemførelsen af et samlet program for energispareindsatsen i de kommende 10 år.

Energisparerådet skal udarbejde et program, der sikrer, at energisparemålene nås samt en monitoringsplan, så målopfølgningen kan overvåges.

Efter godkendelse af programmet i de relevante politiske fora skal rådet overvåge implementeringen og rådgive minister og Folketingets energipolitiske udvalg om realisering af programmet.

Rådet tildeles tilstrækkelige ressourcer til opfølgning og evaluering af de enkelte virkemidler i energispareprogrammet og har eget sekretariat.

Rådets væsentligste opgaver:

- **at** sikre prioritering og sammenhæng i den samlede energispareindsats på tværs af sektorer, myndigheder og aktører
- **at** sikre minister og Folketingets energipolitiske udvalg en løbende opfølgning og rådgivning om implementering af programmet, inklusive eventuelle tilpasninger

Udpegning af rådets medlemmer:

Det foreslås, at ministeren til det uafhængige råd udpeger personer, der tilsammen besidder en dækkende faglig indsigt i energispørgsmål, virkemidler i forhold til energibesparelser såvel som markedsforhold, kommunikation, økonomi, jura, m.v.

Rådets størrelse skal fastlægges af hensyn til effektiv funktion.

Sekretariatet bør have bemanning og midler til monitorerings- og evalueringsaktiviteter.

Rådet skal fungere som en "bestyrelse", hvor medlemmerne alene er forpligtet på rådets mål og formål. Rådet afløser Koordinationsudvalget om Energibesparelser.

Forslag nr. 2: Etablering af en energisparefond for generelle opgaver inden for marked- og adfærdspåvirkning

Den hidtidige generelle energispareindsats har, især indenfor markeds- og adfærdspåvirkning, været præget af en uklar rollefordeling mellem Elsparefonden og energiselskaberne.

Der foreslås etableret en ny fond kaldet "*Energisparefonden*". Energisparefondens virke skal omfatte alle energiformer og sektorer, dog fortsat med fokus på generelle kommunikations- og markedspåvirkningsopgaver og med et klart mandat om at komplettere og understøtte de konkrete energibesparelsesaktiviteter.

En energisparefond skal via kampagner, markedsanalyser, frivillige aftaler og åbne koncepter påvirke såvel udbudssiden som brugerne af energi (efterspørgselssiden). Energisparefonden skal bidrage til at sikre alle aktører viden og lige vilkår, herunder lige adgang til udførelse af opgaver for fonden. Der skal tillige fokuseres på markeder, som er præget af økonomiske eller andre barrierer, fx varmebesparelser i den eksisterende bygningsmasse.

Energisparefondens aktiviteter skal fortløbende evalueres, og midlerne til fonden skal fortløbende afstemmes i den overordnede prioritering af den nationale 10 års plan for hele energispareindsatsen, jfr. forslag 1.

Om evalueringen af energiselskabernes energispareaktiviteter

Siden 2006 har energiselskaberne via aftaler med energiministeren påtaget sig energispareforpligtelser svarende til ca. 3 PJ. Spareforpligtelsen modsvarer, at energiselskaberne (bortset fra olie) enten i deres indtægtsramme har fået tildelt midler til energibesparelser eller opkræver bidrag direkte hos forbrugerne.

Via et forholdsvis kompliceret system opgøres og indrapporteres de konkrete bogførte energibesparelser årligt af energiselskaberne til Energistyrelsen.

Energistyrelsens evalueringsrapport vurderer, at op til halvdelen af de rapporterede besparelser ville være kommet uden energiselskabernes energispareindsats. Dette betyder at energiselskaberne reelt ikke har leveret 3 PJ årligt som forudsat i den politiske aftale, men kun det halve, ca. 1,5 PJ.

Det er vores opfattelse, at der på baggrund af evalueringen, er behov for at forbedre effektiviteten på området for at sikre reel opfyldelse af sparemålene. Ud fra en række hensyn er der behov for at skabe gennemsækelighed i forvaltningen af de midler, som energiselskaberne opkræver hos forbrugerne til energispareformål.

Det seneste energiforlig øger energispareforpligtelsen på energiselskaberne til 5,4 PJ pr. år. De højere sparemål fordrer en stærkt forøget indsats og øget effektivitet. En del af denne effektivisering bør skabes ved øget åbenhed om forvaltningen af de forventeligt betydeligt øgede midler, som vil blive opkrævet hos forbrugerne til realisering af konkrete energibesparelser.

Forslag nr. 3: Etablering af en markedsplads for realisering af konkrete energibesparelser

I lyset af, at Folketinget ønsker de konkrete energispareforanstaltninger effektiviseret og sparemålene forøget, foreslås det, at der, som supplement til energiselskabernes spareaktiviteter og –forpligtelser, også oprettes en ny fond til gennemførelse af konkrete, målbare energibesparelser på markedsvilkår.

Denne fond skal pålægges en del af den samlede energispareforpligtelse og tildeles midler i forhold til spareforpligtelserne. Den nærmere fordeling af energispareforpligtelserne på de enkelte år i planperioden aftales nærmere mellem de involverede parter.

Fonden skal agere gennem opkøb af dokumenterede energibesparelser på markedsvilkår. Dokumentationskrav til sådanne besparelser skal være de samme, som for energiselskabernes indrapporterede besparelser. Det skal særlig bemærkes at det bærende led i energiaftalen er fremme af markedsbaserede virkemidler, hvorfor fonden vil kunne bidrage med etablering af en markedsplads for energibesparelser. En energipolitisk aftale om organisering af energispareindsatsen, bør følgelig inddrage de erhverv og virksomheder, der allerede er i tæt kontakt med kunderne.

Energiselskabernes energispareindsats og den ny energisparefond bør underkastes de samme krav med hensyn til:

- dokumentation af omkostninger per sparet kWh efter metoder, specificeret af Energistyrelsen
- lige adgang for alle operatører og aktører til at tilbyde og implementere besparelser

- åbenhed og gennemskuelig m.h.t. dokumentation af sammenhængen mellem omkostninger og opnåede besparelser

Ledelse og styring af de to fonde:

Fonden og markedspladsen ledes af en uafhængig bestyrelse, der udpeges af klima- og energiministeren.

Bestyrelsen betjenes af et selvstændigt sekretariat. Bestyrelsen redegør regelmæssigt for sit arbejde over for klima- og energiministeriet og Folketingets energipolitiske udvalg.

En principiel model for organisering af de to fonde samt rådet er vist nedenfor.

